

Jak chce nová vláda řešit urgentní ekologické problémy a výzvy?

11. května 2018

Hnutí DUHA hodnotí návrh programového prohlášení vlády ANO a ČSSD.

Hnutí DUHA prostudovalo uniklý návrh programového prohlášení vlády Hnutí ANO a ČSSD. Hodnotili jsme, co se chystají provést se smogem ve vzduchu, jak vylepšit recyklaci odpadků, jak ozdravit české lesy, pečovat o českou krajinu nebo snížit závislost ekonomiky i domácnosti na fosilních palivech. Zjišťovali jsme, jestli chce vznikající vláda ochránit obce před uhelnými doly a zda zatíží spotřebitele a daňové poplatníky subwencemi na nové jaderné reaktory. Zajímalo nás, zda vrátí právo občanů vyjadřovat se k záměrům v jejich okolí.

Jak jsme řešení problémů a využití výzev v programovém prohlášení hodnotili?

	... uvádí konkrétní plán, jak řešit problém či využít výzvu
	... uvádí obecný plán, jak řešit problém či využít výzvu a/nebo je řešení nekompletní
	... obecně směřuje k horšímu
	... uvádí konkrétní plán, který směřuje k prohloubení problému
	... věci se vůbec nevěnuje nebo je v prohlášení pouze velmi obecná zmínka

Důležité nyní bude, jak budou ministři, premiér a celá vláda plnit, co slíbili.

Ekologické problémy a úkoly	Řešení problému nebo úkolu dle ekologických organizací	Řešení problému v programovém prohlášení	Odpovědnost za plnění
Ovzduší a smog	zpřístupnit kotlíkové dotace i chudým domácnostem, zavést motivační spravedlivé zdanění fosilních paliv, zakázat výjimky z limitů pro znečišťování ovzduší, zjednodušit vyhlášení nízkoemisních zón, podporovat veřejnou dopravu a elektromobilitu	 Urychlení výměny kotlů a hledání financí na pokračování programu po roce 2019. Útlum uhelné energetiky. Chybí však jasný závazek ke zdanění fosilních paliv a zákaz výjimek z limitů pro znečišťování ovzduší.	MŽP
Ulehčit obcím od kamionů	rozšířit mýtné pro kamiony na všechny silnice a zabránit tak objíždění přes obce, zvýšit mýtné a výnosy investovat do	 Rozšíření mýtného, ale bez bližší specifikace zda bude rozšířeno na celou silniční síť a jak	MD

	rozvoje železnice		budou nastaveny poplatky. Říká, že mýtné musí sloužit k regulaci dopravy.	
Recyklace odpadů	Zvýšit cíle pro recyklaci v Plánu odpadového hospodářství ČR, tak aby odpovídaly novým cílům EU pro oběhové hospodářství. Přijmout nový odpadový zákon, který bude motivovat obce a občany k naplňování recyklačních cílů.	😊😊	„Nejpozději do konce roku 2018 předložíme nový zákon o odpadech směřující k zásadnímu snížení objemu odpadů končících na skládkách, a naopak k lepšímu třídění a recyklaci. Navrheme komplexní systém ekonomicky motivující občany i obce ke snížení množství odpadů (recyklační sleva).“ Obecně bude prosazovat principy oběhové ekonomiky.	MŽP
Sucho a voda	Projekty pro zdražování vody v krajině. Revitalizace vodních toků a mokřadů. Ozdravení lesů. Snížení vodní eroze.	😊	Programové prohlášení zavazuje k podpoře velkého množství drobných projektů a zlepšení zdraví lesů. Staví se však proti zásadnějším změnám v zemědělství. Chybí revitalizace vodních toků a mokřadů.	MŽP, MZe
Zdravé lesy	Prosadit novelu lesního zákona, která bude vyžadovat přírodě blízké hospodaření (omezení holosečí, zlepšení druhové skladby atd.) a zároveň zavést ve státních lesích mezinárodně uznávanou certifikaci FSC, která zaručuje udržitelné lesní hospodaření a zároveň udržení tisíců pracovních míst v dřevařském a nábytkářském průmyslu. V tomto smyslu i změnit hospodářský model státních lesů.	😊	Programové prohlášení slibuje, že vláda posílí druhovou a věkovou rozmanitost lesů a změní koncepci lesnické a myslivecké politiky s ohledem na přírodu i přirozenou obnovu lesů. Chybí však jasná deklarace, že změní zákony, vyhlášky a další závazná pravidla a chybí závazek k certifikaci FSC.	MZe
Divoká příroda	Ochránit cennou přírodu v národních parcích přijetím zonací a zásad péče, které stanoví konkrétní harmonogram rozšiřování zón divoké přírody na alespoň 1/2 území každého z parků, což je dle zákona cílem národních parků. Zároveň vyhlásit alespoň 1 nové území (min. 10 km ²) mimo stávající národní parky pro ochranu	😊	Jen velmi obecně omluví o prověření možností rozšíření území se zvýšenou ochranou.	MŽP, MZe, MO

	<p>samovolného vývoje, které však zůstane přístupné lidem.</p>			
Ochrana půdy	<p>Přijetí vyhlášky o ochraně zemědělské půdy před erozí, která byla připravena MŽP a odsouhlasena i MZe.</p>	☹️	<p>Vláda obecně slibuje lepší ochranu zemědělské půdy, ale staví se proti výraznějším změnám v zemědělství. Vyhýbá se také otázce, zda schválí připravenou protierozi vyhlášku, které se silně brání velké zemědělské podniky.</p>	MZe
Místní potraviny	<p>Podpora ekologického zemědělství. Podpora různých forem přímého prodeje zemědělských produktů.</p>	☹️	<p>Vláda obecně deklaruje potravinovou soběstačnost, ale nic konkrétního nepředkládá. Staví se proti výraznějším změnám v zemědělství.</p>	MZe
Závislost na fosilních palivech a změna klimatu	<p>Nový zákon, který stanoví tempo snižování závislosti na fosilních palivech (podobná legislativa se osvědčila v Británii) či jiné závazné politiky snižování emisí skleníkových plynů.</p>	😊	<p>Programové prohlášení deklaruje, že „jednou z hlavních priorit všech hospodářských odvětví bude snižování emisí skleníkových plynů. Budeme plnit všechny úkoly a cíle stanovené Pařížskou dohodou. Otázkou antifosilního zákona se prohlášení nezabývá.</p>	MŽP, MPO a další
Úsporné domy	<p>Udržení úspěšných programů úspor energie v rodinných domech. Zajištění 8-10 miliard Kč ročně pro úspory energie v budovách.</p>	😊	<p>Prohlášení avizuje pokračování programů Nová zelená úsporám a investice z EU fondů, neuvádí však ani přibližnou částku (velikost programu je rozhodující)</p>	MŽP, MMR
Čistá domácí energie	<p>Zavést rozumnou podporu zejména pro obecní a občanské projekty obnovitelných zdrojů (například větrné elektrárny) a posílit investiční podporu střešních fotovoltaik i ukládání energie.</p>	☹️	<p>Programové prohlášení obecně slibuje lepší podmínky a podporu pro samovýrobce elektřiny a rozvoj obnovitelných zdrojů. Ale staví se proti provozní podpoře, která je v rozumné míře nutná pro rozvoj obecních zdrojů (typu</p>	MPO, spolupráce MŽP

			větrných elektráren).	
Uhelné doly	Deklarovat zachování limitů těžby hnědého uhlí a pokračovat v restrukturalizaci krajů a financovat ji pomocí zvýšení poplatků z těžby strategických surovin (lithium, hnědé uhlí, ...) na minimálně 10 % z tržní ceny.	😊😊	Programové prohlášení jasně deklaruje zachování limitů i zvýšení poplatků. Neuvádí, jak by poplatky měly být zvýšeny.	MPO, vláda ČR
Jaderné subvence	V programovém prohlášení jasně říci, že vláda neumožní podporu pro nové jaderné reaktory na úkor veřejných financí, spotřebitelů elektřiny nebo závislosti na cizím státu	😞	Programové prohlášení deklaruje výstavbu nových jaderných bloků a konkrétní odpovědi na otázku financování se vyhýbá. Hrozí tedy subvence, které zatíží občany.	MPO, vláda ČR
Kanál Dunaj-Odra-Labe a další projekty vodní dopravy	Odmítnout megalomanské a zbytečné projekty jako kanál Dunaj-Odra-Labe a další zbytečné ničení vodních toků a přírody.	😞😞	Programové prohlášení připouští další postup nesmyslném a astronomicky drahém projektu D-O-L, na základě studie proveditelnosti. Chce také realizovat plavní stupně Děčín a Přelouč na Labi, které by nenávratně poškodily vzácnou přírodu a přitom nemají dopravní význam.	MD
Zapojovat občany do rozhodování o stavbách a záměrech	Vrátit lidem práva připomínkovat v územních a stavebních řízeních dopady stavebních a těžebních záměrů na jejich okolí. Prosadit zákon, který zajistí, aby obce i veřejnost mohly účinně hájit své oprávněné zájmy při rozhodování o hlubinném úložišti radioaktivních odpadů.	😞	K vrácení práv občanů se vláda nezavazuje. V rámci slibu o (potřebném) zrychlení přípravy staveb neříká, zda to nebude na úkor práv místních lidí. Vláda slibuje realizaci uložisti jaderného odpadu, ale nezmiňuje se o právech obcí.	MŽP, MMR, MPO

Pozn.: MŽP (Ministerstvo životního prostředí), MZe (Ministerstvo zemědělství), MPO (Ministerstvo průmyslu a obchodu), MD (Ministerstvo dopravy), MMR (Ministerstvo pro místní rozvoj), MO (Ministerstvo obrany).